

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.1.4.2024

Pan
Piotr Sarnacki
Dyrektor Delegatury

Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Olsztynie
Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9
10-575 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Olsztynie, Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Sarnacki, Dyrektor, od dnia 1 sierpnia 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 i art. 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Cezary Gogolewski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli Nr LOL/11/2024 z dnia 8 stycznia 2024 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. przez Delegaturę KBW, w ramach części 11 – Krajowe Biuro Wyborcze, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - realizacja wydatków budżetu państwa, - sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, - system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none"> - analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, - kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych, - kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, - szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, - analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, - analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji, - analiza stanu zobowiązań, - analiza stosownych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

¹ Dalej: Delegatura KBW.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Delegaturę KBW planu finansowego na 2023 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 6,1% wydatków zrealizowanych przez kontrolowaną jednostkę stwierdzono, że dokonane zostały one z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Objęte badaniem środki z rezerw celowych budżetu państwa, stanowiące 58% kwoty zwiększającej nimi plan wydatków, wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem. Kontrola 13,3% wydatków przeznaczonych na dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego⁵ wykazała, że zostały one przekazane w kwotach i terminach umożliwiających pełną realizację zadań, m.in. dotyczących przygotowania i przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu, Referendum ogólnokrajowego oraz samorządowych wyborów uzupełniających. Dotacje te zostały wykorzystane na realizację zadań wyborczych i rzetelnie rozliczone.

W procesie wydatkowania środków publicznych na zakupy służące realizacji statutowych zadań jednostki Delegatura KBW przestrzegała wewnętrznych uregulowań dotyczących zamówień publicznych. Sprawozdania budżetowe za 2023 r. oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. zostały sporządzone terminowo, a dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W 2023 r. Delegatura KBW nie planowała i nie realizowała dochodów budżetowych⁷. Na koniec 2023 r., zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

(akta kontroli str. 3-7)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. Według planu finansowego, ustalonego na podstawie ustawy budżetowej na 2023 r., wydatki Delegatury KBW wynieść miały 1347,6 tys. zł, z tego 158,8 tys. zł stanowiły dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami (rozdz. 75101 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa)⁸. Wykonane w 2023 r. wydatki Delegatury KBW wyniosły 9477,8 tys. zł, co stanowiło 703,3% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej i 79% planu po zmianach. Niezrealizowanie zaplanowanych wydatków w kwocie 2524,5 tys. zł

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

⁵ Dalej: jst.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ W 2022 r. w jednostce również nie planowano i nie realizowano dochodów budżetowych.

⁸ W trakcie roku budżetowego, oprócz zmian planu dotyczących przyznania środków z rezerw celowych budżetu państwa, plan finansowy jednostki w rozdz. 75101 zmieniany był siedmiokrotnie, głównie w związku ze zwiększeniami budżetu środkami na wynagrodzenia pracowników oraz pochodne od wynagrodzeń (per saldo o 337,2 tys. zł).

spowodowane było głównie poniesieniem niższych od założonych kosztów realizacji zadań w ramach wyborów do Sejmu i Senatu oraz w Referendum ogólnokrajowym. Wydatki w 2023 r. były o 7778,5 tys. zł wyższe od wykonanych w 2022 r., co wynikało z faktu przeprowadzenia w 2023 r. ww. wyborów oraz referendum i zwiększenia budżetu jednostki na realizację tych zadań środkami z rezerw celowych budżetu państwa.

W 2023 r. Delegatura KBW nie planowała i nie realizowała wydatków majątkowych. Nie wystąpiły też wydatki, które nie wygasają z końcem roku budżetowego.

Według sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) wydatki Delegatury KBW w 2023 r. zrealizowane zostały w kwocie 9477,8 tys. zł (79% planowanych) i poniesione zostały na realizację zadania 1.5. Organizacja i przeprowadzanie wyborów, w ramach którego wykonano podzadania:

- 1.5.2. – Wybory do Sejmu i Senatu - 8943,5 tys. zł,
- 1.5.4. – Wybory do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie - 81,3 tys. zł,
- 1.5.5. – Referenda ogólnokrajowe - 453 tys. zł.

(akta kontroli str. 8-13, 37, 117-125)

Plan wydatków ustalony w ustawie budżetowej w kwocie 1347,6 tys. zł został zwiększony w trakcie roku per saldo o kwotę 10 654,7 tys. zł, z czego 10 317,5 tys. zł pochodziło ze środków rezerw celowych budżetu państwa, które przeznaczone zostały na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu i Senatu (9972,1 tys. zł), Referendum ogólnokrajowego (314,2 tys. zł), przygotowanie i przeprowadzenie wyborów uzupełniających i referendum lokalnych (31,2 tys. zł). Z przyznanych środków z rezerw celowych wykorzystano 7812,2 tys. zł (75,7%), z tego 6510,2 tys. zł stanowiły dotacje dla jst, 1295 tys. zł – wydatki bieżące oraz 7 tys. zł – świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Przyczyną niepełnego wykorzystania środków finansowych z rezerw celowych było niższe wydatkowanie środków dotacji przez jst na zadania w ramach wyborów do Sejmu i Senatu, tj. głównie niższe wydatki na zryczałtowane diety dla mężów zaufania i wynagrodzenia urzędników wyborczych oraz niższe od zaplanowanych koszty druku kart do głosowania.

W 2023 r. wydatki na dotacje celowe dla gmin wyniosły 6668,1 tys. zł (98,4% planowanych) i były o 6355,3 tys. zł większe od wykonanych w 2022 r. Przeznaczone zostały one na: prowadzenie przez gminy rejestru wyborców, przygotowanie i przeprowadzenie zarządzonych na 15 października 2023 r. wyborów do Sejmu i Senatu oraz Referendum ogólnokrajowego, wyborów uzupełniających do rad gmin.

(akta kontroli str. 11-13, 126-148)

Nadzór i kontrolę nad prawidłowością wykorzystania środków pochodzących z dotacji celowych oraz z rezerw celowych budżetu państwa sprawowano zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu Nr 14/2023 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie planowania i wykonywania budżetu części 11 - Krajowe Biuro Wyborcze.

Według tych zasad, co kwartał, Dyrektor Delegatury KBW przedkładał Szefowi KBW informację o realizacji zadań merytorycznych oraz o wykonaniu dochodów i wydatków, a także o dokonywaniu merytorycznej kontroli celowości wydatkowania środków publicznych, w tym przez jst w zakresie dotacji. Informacje to obejmowały m.in. dane o: zrealizowanych wydatkach budżetowych w poszczególnych

rozdziałach, analizę wykonania planu finansowego w zakresie wydatków na dotacje oraz wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym, opis działań podejmowanych przez Delegaturę KBW, mających na celu sprawdzenie prawidłowości wykorzystania dotacji przez gminy, w tym informacje o przeprowadzonych kontrolach wykorzystania dotacji.

Sprawując nadzór i kontrolę nad wykorzystaniem środków z dotacji pracownicy Delegatury KBW weryfikowali składane poprzez gminy dokumenty, w tym dokumenty finansowe potwierdzające poniesienie wydatków na realizowane zadania wyborcze oraz prowadzenie stałego rejestru wyborców. Gminy przedkładały też „Informacje opisowe dotyczące wydatków poniesionych z dotacji celowej na prowadzenie stałego rejestru wyborców” oraz m.in. „Informacje opisowe dotyczące wydatków poniesionych z dotacji celowej na przeprowadzenie wyborów uzupełniających”, a także sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. Analizy i weryfikacja ww. dokumentów służyły dokonaniu oceny prawidłowości wykorzystania dotacji.

W 2023 r. w oparciu o nadesłane przez gminy informacje, rozliczenia i zestawienia dotyczące wykorzystania dotacji, a także dokumenty finansowo-księgowo (faktury, umowy i wyciągi bankowe) pracownicy Delegatury KBW przeprowadzili łącznie 354 kontrole finansowych, z których 190 dotyczyło wykorzystania dotacji na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców, 99 – wykorzystania dotacji na wybory do Sejmu i Senatu, 61 – wykorzystania dotacji na przeprowadzenie Referendum ogólnokrajowego, a cztery – dotacji na przeprowadzenie wyborów uzupełniających do rad gmin/miast. Skontrolowano w 2023 r. wszystkie gminy, którym przekazano dotacje na aktualizację i prowadzenie rejestru wyborców oraz 80% gmin, którym przekazano środki z rezerwy celowej na przeprowadzenie wyborów uzupełniających⁹.

W 2023 r. pracownicy Delegatury KBW przeprowadzili kontrole merytoryczne dotyczące prawidłowości prowadzenia i aktualizacji rejestru wyborców w 11 z 16 zaplanowanych do kontroli gminach (69%)¹⁰. W wyniku tych kontroli zalecenia pokontrolne wydano w przypadku 10 jst, a kierownicy tych jednostek udzielili odpowiedzi o sposobie ich wykonania. Nieprzeprowadzenie wszystkich zaplanowanych kontroli wynikało z faktu realizacji w II kw. 2023 r. zadań związanych z wdrażaniem przepisów dotyczących Centralnego Rejestru Wyborców, a w II półroczu 2023 r. pracownicy zaangażowani zostali do realizacji zadań związanych z wyborami do Sejmu i Senatu i przygotowań do wyborów samorządowych w 2024 r. Prawidłowość prowadzenia rejestru wyborców przez gminy weryfikowana była także na podstawie arkuszy kontrolnych, które jst dostarczały do Delegatury KBW dwa razy do roku.

(akta kontroli str. 14-36, 38-116, 126-156, 608-619)

Wydatki bieżące Delegatury KBW w 2023 r. wyniosły 2801,2 tys. zł (73,7% planowanych) i były o 102% wyższe od wykonanych w 2022 r. Poniesione zostały one głównie na wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi (1385,6 tys. zł, 49,5%), wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których wypłacone zostały m.in. wynagrodzenia komisarzy oraz urzędników wyborczych (813,8 tys. zł, 29%), zakup usług związanych z funkcjonowaniem jednostki i realizacją przez nią zadań wyborczych (535,3 tys. zł, 19,1%) oraz zakup materiałów i wyposażenia (16,6 tys. zł, 0,6%).

⁹ Skontrolowano gminy: Dobre Miasto, Kolno, Mikołajki i Banie Mazurskie. W 2023 r. nie przeprowadzono kontroli gminy Olsztynek, jednakże w związku z tym, iż wybory uzupełniające w tej gminie zarządzane zostały na styczeń 2023 r., a środki dotacji przekazano już w IV kw. 2022 r., wstępnej kontroli wykorzystania dotacji dokonano w grudniu 2022 r.

¹⁰ Niezrealizowane w 2023 r. kontrole w pięciu jst ujęto w planie kontroli na 2024 r.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w Delegaturze KBW wyniosły 8,5 tys. zł (85,7% planowanych) i w porównaniu do 2022 r. były o 7,3 tys. zł wyższe. Wydatki w ramach tej grupy ekonomicznej dotyczyły: refundacji dwóm pracownikom zakupu okularów korekcyjnych, zakupu artykułów spożywczych na potrzeby pracowników jednostki, wypłaty ryczałtu za pracę zdalną oraz wypłaty zryczałtowanych diet pięciu członkom Okręgowej Komisji Wyborczej w wyborach do Sejmu i Senatu. Niższe wykonanie wydatków wynikało z wypłacenia mniejszej liczby diet niektórym członkom ww. komisji w związku z nieobecnościami na jej posiedzeniach.

Zrealizowane w 2023 r. wydatki Delegatury KBW według poszczególnych grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

- dotacje 6668,1 tys. zł (70,3%),
- wydatki bieżące 2801,2 tys. zł (29,6%),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 8,5 tys. zł (0,1%)¹¹.

(akta kontroli str. 8-13, 126-148, 550-551)

Przeciętne zatrudnienie w Delegaturze KBW w 2023 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło 9,7 osób i w porównaniu do 2022 r. wzrosło o 1,1 osoby (wzrost ten wynikał głównie z czasowego zatrudnienia dwóch osób, jako zastępstwo za pracownika, który przebywał na urlopie bezpłatnym w związku z objęciem funkcji Komisarza Wyborczego). Wydatki na wynagrodzenia ogółem wyniosły 1164,5 tys. zł (98,7% planu) i były one o 273,2 tys. zł (o 30%) wyższe niż w roku ubiegłym. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r. na pełnozatrudnionego wyniosło 9,9 tys. zł i było o 1,3 tys. zł (o 15%) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. Wyższe wynagrodzenia w 2023 r. wynikały ze wzrostu wynagrodzeń pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagradzania oraz wypłat dodatków wyborczych, 12 pracownikom Delegatury KBW, w łącznej kwocie 171,2 tys. zł, w związku ze zwiększoną realizacją zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem zarządzonych na 2023 r. wyborów do Sejmu i Senatu RP oraz referendum ogólnokrajowego. W ramach wynagrodzeń, na podstawie funkcjonującego w KBW regulaminu wynagradzania, siedmiu pracownikom jednostki wypłacono także dodatki specjalne w łącznej kwocie 24,6 tys. zł¹² oraz 11 pracownikom dodatki motywacyjne w łącznej kwocie 12,6 tys. zł¹³.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe Delegatury KBW wyniosły 813,8 tys. zł, co stanowiło 69% kwoty ujętej w planie po zmianach. Poniesione zostały one na wynagrodzenia trzech komisarzy wyborczych, urzędników wyborczych oraz na umowy zlecenia dotyczące czynności obsługowych Okręgowej Komisji Wyborczej w ramach wyborów do Sejmu i Senatu. Niższe wykonanie wydatków na wynagrodzenia bezosobowe wynikało głównie z wypłacenia niższej kwoty wynagrodzeń urzędnikom wyborczym w związku z wykonaniem przez nich mniejszej liczby prac w ramach realizacji zadań wyborczych. Wynagrodzenia komisarzy wyborczych wyliczone zostały na podstawie art. 166 § 6 w zw. z art. 159 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy¹⁴ oraz art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących

¹¹ W 2022 r. struktura wykonanych wydatków przedstawiała się następująco: wydatki bieżące 81,5%, dotacje dla jst 18,4%, świadczenia na rzecz os. fizycznych 0,1%.

¹² Wypłacone zostały one z powodu zwiększenia zakresu wykonywanych czynności w związku z nieobecnością dwóch pracowników pozostających na zasiłkach macierzyńskich.

¹³ Wypłacono je 11 osobom, a podstawą wypłaty było Zarządzenie Nr 22/2023 Szefa KBW z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie utworzenia w 2023 r. w Krajowym Biurze Wyborczym dodatkowego funduszu motywacyjnego.

¹⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 2408.

kierownicze stanowiska państwowe oraz o zmianie innych ustaw¹⁵. W Delegaturze nie zawierano umów zlecenia z własnymi pracownikami.

W 2023 r. Dyrektor Delegatury KBW zawarł łącznie 77 umów zlecenia na realizację przez osoby nie będące pracownikami jednostki zadań pomocniczych wykonywanych podczas wyborów do Sejmu i Senatu RP. Na realizację zawartych umów wydatkowano łącznie 103 tys. zł. Wszystkie umowy zawarte zostały na okres nie dłuższy niż miesiąc i dotyczyły: obsługi Okręgowej Komisji Wyborczej Nr 35 w Olsztynie przez pełnomocników (63 umowy na kwotę 78 tys. zł), dodatkowych usług biurowych oraz usług wsparcia technicznego w zakresie obsługi Komisarzy Wyborczych oraz Okręgowej Komisji Wyborczej Nr 35 w Olsztynie (sześć umów na kwotę 7 tys. zł), dodatkowych usług informatycznych w zakresie obsługi Komisarzy Wyborczych oraz ww. komisji wyborczej (osiem umów na kwotę 18 tys. zł).

(akta kontroli str. 157-255, 409-413)

2.1.2. Plan finansowy Delegatury KBW w 2023 r. zwiększono, na podstawie 10 decyzji Ministra Finansów, środkami z rezerw celowych budżetu państwa w łącznej kwocie per saldo 10 317,5 tys. zł w następujących pozycjach:

- w rozdz. 75108¹⁶ o kwotę per saldo 9972,1 tys. zł, na realizację zadań wyborczych związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów do Sejmu i Senatu oraz na wypłatę dodatków wyborczych pracownikom Delegatury KBW,
- w rozdz. 75109¹⁷ o kwotę per saldo 31,2 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie zadań związanych z wyborami samorządowymi i referendum lokalnymi (m.in. na zryczałtowane diety dla członków terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych, uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych, obsługę urzędnika wyborczego, obsługę informatyczną terytorialnej i obwodowej komisji wyborczej)¹⁸,
- w rozdz. 75110¹⁹ o kwotę per saldo 314,2 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego (m.in. druk obwieszczeń o okręgu wyborczym i siedzibie okręgowej komisji wyborczej, druk i transport kart do głosowania, koszt druku nakładek w alfabecie Braille'a i na wypłatę dodatków wyborczych)²⁰.

Prawidłowość wykorzystania środków z rezerw celowych budżetu państwa zbadano na próbie wydatków w kwocie 5972,7 tys. zł, stanowiącej 58% kwoty zwiększającej plan finansowy środkami z rezerw. Zmian tych dokonano na podstawie dwóch decyzji, tj. z 16 sierpnia 2023 r. o zwiększeniu budżetu jednostki w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu o kwotę 5675 tys. zł i z 31 sierpnia 2023 r. o zwiększeniu budżetu w rozdz. 75110 - Referenda ogólnokrajowe o 297,7 tys. zł. Badanie wykazało, iż wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z potrzeb jednostki i było celowe. Po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków zmiany z nich wynikające niezwłocznie ujęto w planie finansowym Delegatury KBW. Środki z rezerw wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem. Niewykorzystane kwoty (łącznie 621,8 tys. zł) uwzględnione zostały w dwóch decyzjach o blokowaniu wydatków. W związku z niewykorzystaniem wszystkich środków nie występowało wnioskowanie

---

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1834.

¹⁶ Wybory do Sejmu i Senatu.

¹⁷ Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie.

¹⁸ Decyzje z 4 stycznia 2023 r., 11 sierpnia 2023 r. i 16 sierpnia 2023 r. zwiększające budżet w rozdz. 75109 oraz decyzja z 13 października 2023 r. dokonująca jego zmniejszenia.

¹⁹ Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne.

²⁰ Decyzja z 31 sierpnia 2023 r. zwiększająca budżet w rozdz. 75110 o 297,7 tys. zł oraz z dnia 13 października 2023 r. dokonująca zmniejszenia planu wydatków w tym rozdz. o 70 tys. zł.

o zmianę planu finansowego jednostki, gdyż blokady wydatków wykonane zostały po terminie określonym w art. 154 ust. 8 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 265-312)

2.1.3. W 2023 r., na wniosek Dyrektora Delegatury KBW, Szef KBW, jako dysponent części budżetowej, wydał dziewięć decyzji (na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 177 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych) o blokowaniu planowanych na 2023 r. wydatków jednostki na łączną kwotę 2390,3 tys. zł. W dniu 25 listopada 2023 r., na podstawie czterech decyzji, dokonano blokad w następujących pozycjach planu finansowego:

- w rozdz. 75110 - Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne, §§ 2010 i 4000 na łączną kwotę 51 tys. zł,
- w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu, § 2010 na kwotę 1246,9 tys. zł,
- w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu, §§ 2010, 3030, 4000, 4170 i 4410 na łączną kwotę 570,8 tys. zł,
- w rozdz. 75109 - Wybory do rad gmin, powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie, § 2010 na kwotę 0,5 tys. zł.

W dniu 21 grudnia 2023 r., na podstawie pięciu decyzji, dokonano blokad w następujących pozycjach planu finansowego:

- w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu, §§ 4000, 4110, 4120, 4170, 4270 i 4410 na łączną kwotę 456,4 tys. zł,
- w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu, §§ 4010, 4110 i 4120 oraz w rozdz. 75110 - Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne, §§ 4010, 4110 i 4120 na łączną kwotę 13,5 tys. zł,
- w rozdz. 75110 - Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne, § 4000 na kwotę 50 tys. zł,
- w rozdz. 75109 - Wybory do rad gmin, powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie, § 4410 na kwotę 0,3 tys. zł,
- w rozdz. 75108 - Wybory do Sejmu i Senatu, § 3030 na kwotę 0,9 tys. zł.

Szczegółowe badanie decyzji o blokowaniu wydatków Delegatury KBW przeprowadzono na próbie stanowiącej 23,9% wartości dokonanych blokad²¹. Dokonanie blokady związane było z decyzją z 16 sierpnia 2023 r. w sprawie zmian w budżecie na 2023 r., tj. o zwiększeniu wydatków jednostki środkami z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 5675 tys. zł (w rozdz. 75108) na finansowanie zadań wyborczych związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów do Sejmu i Senatu, zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. Stwierdzono, że przyczyną dokonania blokady był nadmiar posiadanych przez jednostkę środków finansowych na realizację ww. zadań. Decyzję o dokonaniu blokady podjęto po uprzedniej analizie wykonania planu wydatków w listopadzie 2023 r. w rozdz. 75108²², stwierdzając, iż występuje zwiększony stan środków w: § 4000 - 200 tys. zł na wydatki bieżące związane z drukiem kart do głosowania, § 4170 - 200 tys. zł na wynagrodzenia urzędników wyborczych oraz § 4410 - 2 tys. zł na delegacje służbowe oraz niewykorzystanie środków w ramach dotacji dla jst - bez diet (§ 2010 kwota 168,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 313-337)

²¹ Decyzja Szefa KBW z 25 listopada 2023 r. w sprawie blokowania planowanych na 2023 r. wydatków w rozdz. 75108 w kwocie 570,8 tys. zł.

²² Wstępny wniosek o dokonanie blokady sporządzono w dniu 17 listopada 2023 r., a złożenie wniosku nastąpiło w dniu 20 listopada 2023 r.

2.1.4. Na koniec 2023 r. zobowiązania Delegatury KBW wyniosły 79,9 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. były wyższe o 10,4 tys. zł (o 15%). Były to zobowiązania niewymagalne, które wynikały z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2023 r. (63,8 tys. zł), pochodnych od tego wynagrodzenia (12,1 tys. zł) oraz zaewidencjonowania trzech faktur za grudzień 2023 r. z tytułu eksploatacji pomieszczeń jednostki (4 tys. zł)²³, których termin płatności upływał w styczniu i lutym 2024 r. Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. W trakcie roku nie ponoszono wydatków z tytułu kar i odsetek w związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań.

(akta kontroli str. 11-13, 256-264, 598)

2.1.5. W 2023 r. Delegatura KBW przekazała jst 6668,1 tys. zł dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami (98,4% planu). Były to dotacje udzielone gminom na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców (157,9 tys. zł), na realizację zadań w związku z zarządzonymi na 15 października 2023 r. wyborami do Sejmu i Senatu (6450,9 tys. zł) i referendum ogólnokrajowym (37,4 tys. zł), a także na wybory i referenda lokalne (21,9 tys. zł)²⁴. Badaniem objęto dotacje w kwocie 885,1 tys. zł przekazane czterem jst²⁵ na realizację zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów do Sejmu i Senatu (13,3% ogółu dotacji). Dotacje te naliczono w sposób prawidłowy i przekazano w terminach umożliwiających pełną realizację zadań. Dotacje wydatkowane zostały zgodnie z przeznaczeniem, a niewykorzystane środki (w łącznej kwocie 23,3 tys. zł) zwrócone zostały terminowo na rachunek bankowy Delegatury KBW. Delegatura dokonywała weryfikacji i oceny stopnia realizacji dotowanego zadania, a gminy złożyły wymagane sprawozdania Rb-50, które zostały rzetelnie zweryfikowane przez pracowników jednostki.

Stwierdzono też, że gminy, które otrzymały dotacje celowe na przeprowadzenie wyborów uzupełniających do rad gmin/rad miejskich złożyły wymagane rozliczenia otrzymanych dotacji, które zostały rzetelnie zweryfikowane i zaakceptowane przez Delegaturę KBW.

(akta kontroli str. 8-13, 414-549, 552-597)

2.1.6. Szczegółowym badaniem objęto realizację 33 wydatków bieżących w kwocie 579,7 tys. zł (6,1% ogółu wydatków). Wydatki te wybrane zostały do badania z zastosowaniem doboru losowego na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów odpowiadających pozapłacowym wydatkom o wartości powyżej 1 tys. zł. Były to wydatki na zakup materiałów i wyposażenia, usług pozostałych oraz na wynagrodzenia bezosobowe (tj. Komisarzy Wyborczych, urzędników wyborczych oraz z tytułu umów zlecenia dotyczących obsługi zadań wyborczych). W wyniku badania stwierdzono, że dokonano ich zgodnie z obowiązującymi przepisami, w granicach kwot określonych w planie finansowym, w prawidłowej wysokości, w sposób celowy i oszczędny. Wydatki te służyły realizacji celów statutowych jednostki.

(akta kontroli str. 387-390, 599-607)

2.1.7. W 2023 r. Delegatura KBW udzieliła 45 zamówień publicznych, w łącznej kwocie 559,6 tys. zł netto (657,6 tys. zł brutto). Wszystkie one udzielone zostały na podstawie funkcjonujących w Krajowym Biurze Wyborczym wewnętrznych przepisów dotyczących zamówień publicznych. W przypadku 43 zamówień ich wartość nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości 30 tys. euro, w związku z czym nie

²³ Dotyczyło to m.in. wydatków za: energię ciepłą, elektryczną, zużycie wody i odprowadzanie ścieków, wywóz odpadów, usługę ochrony fizycznej oraz usługi pocztowe.

²⁴ Na wybory uzupełniające do Rady Miejskiej w Dobrym Mieście, Mikołajkach i Olsztynku oraz Rady Gminy w Baniach Mazurskich i Kolnie.

²⁵ Miasta: Elk, Nidzica, Biskupiec oraz Gmina Szczytno.

miały do nich zastosowania przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: Pzp)²⁶, natomiast dwa zamówienia o łącznej wartości 387,7 tys. zł netto (na druk kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a) wyłączone były przedmiotowo, na podstawie art. 11 ust. 4 pkt 4 Pzp, z obowiązku stosowania tej ustawy.

Szczegółowym badaniem objęto zamówienie publiczne na druk kart do głosowania w zarządzonych na 15 października 2023 r. wyborach do Sejmu i Senatu RP oraz referendum ogólnokrajowym, o wartości 356,9 tys. zł netto (439 tys. zł brutto)²⁷. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej tego postępowania stwierdzono, iż przeprowadzono je zgodnie z procedurami określonymi w zarządzeniu Nr 24/2020 Szefa Krajowego Biura Wyborczego z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania przez Krajowe Biuro Wyborcze zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 130 tys. zł²⁸, tj. m.in. wystosowano zapytanie ofertowe do minimum trzech potencjalnych wykonawców, złożono wymagany wniosek w sprawie dokonania zakupu poza procedurą zamówień publicznych, a z oferentem, który zaproponował najniższą cenę usługi, podpisano umowę zawierającą wszystkie wymagane elementy. Wydatki poniesione z tytułu realizacji zamówienia były celowe i gospodarne i służyły realizacji zadań jednostki. Usługa druku i dostarczenia kart do głosowania została zrealizowana zgodnie z zawartą umową, protokolarnie odebrana i opłacona na podstawie rzetelnie sprawdzonych i ujętych w księgach faktur.

(akta kontroli str. 338-408)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Delegaturę KBW planu finansowego wydatków na 2023 rok. Objęte badaniem wydatki zostały poniesione zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o finansach publicznych, a nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem przekazanych dotacji sprawowany był rzetelnie. Ponadto Delegatura KBW wykorzystwała zgodnie z przeznaczeniem środki przyznane z rezerw celowych.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Delegaturę KBW rocznych sprawozdań za 2023 r., tj.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto też sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2023 r. (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁹, rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej

²⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

²⁷ Stanowiło ono 63,8% wartości netto i 66,8% wartości brutto wszystkich zamówień udzielonych w 2023 r. przez Delegaturę KBW.

²⁸ Zarządzenie to regulowało także zasady prowadzenia postępowań wyłączonych z obowiązku stosowania Pzp na podstawie art. 11 ust. 4 pkt 4 i 5 tej ustawy.

²⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.

z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych³⁰, a także rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym³¹. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 5-6, 11-13, 620-652)

Stwierzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe za 2023 r. oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. Zostały one sporządzone terminowo, a dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwagi ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 12 marca 2024 r.

Kontroler
Cezary Gogolewski
Doradca ekonomiczny

Dyrektor
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

³⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 652.

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1731.

³² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.